

Reménysugarak vagy zsákutcák? Krónikus betegek viszonya az alternatív terápiákhoz

Purebl György

Semmelweis Egyetem
Magatartástudományi Intézet

- Alternatív és/vagy kiegészítő terápiák?
- Egészségügyi rendszeren belül vagy kívül alkalmazott kezelések?
- Gyógyulást, javulást, tünetmentességet, esetleg a betegség lassítását ígérik?

Az alternatív medicina meghatározása

- Az **alternatív gyógymód** összefoglaló kategóriánév. A jelenkorban a konvencionális európai kórházi kezelés és gyógyszerelés **helyett** alkalmazott technikákat nevezik így. Beszélhetünk ugyanakkor kiegészítő (complementary) gyógymódokról, amelyeket a hagyományos terápiával **együtt** alkalmaznak, hogy javítsák annak hatását. A két típusú nem konvencionális gyógymódtípust lefedi a *kiegészítő és alternatív gyógymódok* (complementary and alternative medicine (CAM)) kifejezés, amelybe így beletartoznak a nem-tudományos, spirituális és vallási összefüggésű gyógyítási módszerek éppúgy, mint az Európán kívül alkalmazott hagyományos módszerek.

- Mágneses kezelés
- Pszi-sebészet, aurasebészet
- Test-masszázs
- Egyedi energia közvetítés
- Tai chi
- Bioenergetika
- Linolénsav-gazdag diéta
- Gyógytorna
- Immunerősítő-kúrák
- Fizikoterápia

Alternatív gyógyító és egészségügyi szolgáltató

- Spiritualitás és gyógyítás összemosódása
- Tekintélyelvűség
- Kiválasztottság sugallása (egy bizonyos pontig)
- Ígéretetek felcsillantása
- Tudományos alapok, bizonyíték-központúság
- Szolgáltatási szemlélet
- Kapcsolat-központúság, csapatmunka
- Tényeken alapuló tájékoztatása

Honnan szedjük a betegségekről és az gyógyításról az információt?

- Kulturális források, hiedelmek
- Az orvosi tájékoztatás, mely tekintélye széles körben elfogadott
- Néhány egészséggel foglalkozó könyv
- Kulturális források, hiedelmek
- Az orvosi tájékoztatás, melynek tekintélye sokszor megkérdőjeleződik
- Számos sajtótermék Internet
- Bulvár kultúra
- Második vélemény kérése

A krónikus betegségek és gyógyítás

- Az akut betegségek ellátásának társadalmi igénye magas
- Az akut betegségeket az emberek jobban ismerik
- Az akut betegségek esetén fokozottabb odafordulás, nagyobb sajnálat és együttérzés
- Krónikus betegségekkel kapcsolatos társadalmi hozzáállás különböző
- A krónikus betegség stigmaként működhet
- **A krónikus betegek akut betegek szeretnének lenni, vagyis**

A krónikus betegek

- Nehezen fogadják el, hogy állapotuk egy életre szól

Azonnali tünetmentességre

- Az együttműködés egyenesen arányos a panaszok súlyosságával, panaszmentesség esetén csökken

Teljes és végleges gyógyulásra vágyunk

- Kevés gyógyszert szeretnének

Lehetőleg úgy, hogy semmin ne kelljen változtatnunk

- Nem akarják megváltoztatni az életmódjukat

- Miért nem fogadja be ezeket az eljárásokat a „hivatalos” orvoslás?
- Miért nem részei ezek az orvosképzésnek, hiszen látható, hogy ezek megtanulhatók?
- Miért nem terjed el tömegesen pillanatok alatt a népbetegségek kezelésére, a betegek egymásnak átadott információi alapján?

Miért nem teszik fel az alternatív medicinára
jelentős összegeket költő betegek a fenti
kérdéseket?

Összeesküvés-elméletek

Szelektív információkezelés (kognitív disszonancia), az emberi gondolkodás alaptulajdonsága

- Az ember a hiedelmeivel és vágyaival egyező információkat veszi fel elsősorban a környezetéből
- A többit szűri (nem tudatosan)
- Mindez mindnyájunkra, az emberi gondolkodásra általánosan jellemző tulajdonság

Gyógyításon túli igények

- Megnyugtató „minden rendben lesz, a betegség elmúlik”
- A betegség bekövetkeztének érthetővé tétele „Miért pont velem történik ez?”

Ki válaszol látványosabban a betegek természetes pszichológiai igényeire?

Avagy

„Ki mondja azt, amit a beteg hallani akar”

Hogyan segíthetünk
betegtársainkon?

- Adjunk nekik időt a betegség tényének megemésztésére!
- Tájékoztassuk őket! Kinek hisz a legjobban a beteg?
- Javasoljunk mi olvasnivalót (Interneten is!)

Hogyan segítsünk eligazodni az alternatív gyógymódok útvesztőjében?

- Referenciák – betegszervezetek, szakmai szervezetek
- Az alternatív gyógymódok kommunikációs sajátosságainak tudatosítása
- Tájékoztató vagy ígér(get)
- Általánosan jó csodaszer, vagy specifikus terápia?
- Együttműködő vagy kirekesztő?
- A betegséget célozza meg vagy elsősorban pszichológiai igényeket céloz?

Összefoglalás

- Az orvostudományi információ dömpingjében nehéz kiigazodni
- Az információban tudatosan kell tájékozódnunk
- Érthető és megalapozott vágyaink zavarhatnak a döntésben
- Támogatnunk kell egymást a tájékozódásban (beteg-információs központ)
- Az alternatív terápiaik egy része pszichológiai igények kielégítését célozza és nem a gyógyítást „**azt mondja, amit a beteg hallani akar**”
- Érdekes adatokat és referenciákat gyűjteni az alternatív gyógymódokról